

přihlížeti jen tam, kde obchodní zákon nemá vlastních předpisů. Pokus vyvrátiti poukazem k § 1315 obč. zák. zcela jasný a určitý předpis čl. 380 obch. zák., podle něhož zasílatel ručí za povozníky, lodníky a mezizasílatele jen, pokud se dopustil zavinění při jich výběru, musí býti proto odmítnut jako příčíci se zákonu. Jen mimochodem se podotýká, že žádný hromadný dopravní podnik není uchráněn před možností, že jeho lidé zaviní škodu, že proto nelze z jednotlivého případu usuzovati na nezpůsobilost a nespolehlivost podniku a že spatřovati zavinění ve volbě Československé Labské paroplavební společnosti, tedy polostátního přepravného podniku, vybaveného částečným monopolem, jest právě tak nemožné, jako by bylo nemožno pokládati za zavinění, že přepravou byla pověřena železnice. Spíše by bylo pokládati za zavinění, kdyby přepravou byl býval pověřen některý soukromý lodník, zvláště když při volbě přepravního podniku nejde jen o jeho technickou způsobilost a spolehlivost, nýbrž i o mohoucnost nahraditi případnou škodu. Posléze jest dovolatelce nesprávným právním posouzením, že nebylo uznáno na zavinění žalované firmy, jehož se prý dopustila tím, že neuplatnila nárok na náhradu škody proti železnici, jež vydala v Teplicích-Šanově po přepravě zboží v poškozeném stavu. Všechny sem spadající vývody dovolací, i ony, jimiž se doličuje kusost řízení pro zamítnutí nabídnutého důkazu výsledkem stran, spočívají na právním názoru, že železnice ručila jako poslední na přepravě zúčastněný povozník za všechny škody vzniklé za přepravy z Hamburku do Teplic-Šanova. Názor ten jest mylný. Nehledíc k tomu, že místo čl. 395 a 401 obch. zák., jichž se žalobce dovolává, platily v době dodání zboží o ručení železnice §§ 84 a 100 železničního dopravního řádu čís. 203/21, vyžaduje i podle obchodního zákona i podle všech železničních přepravních řádů ručení železnice za škody, které zboží utrpělo za dřívější přepravy, by železnice vstoupila do dřívější nákladní smlouvy podle původního nákladního listu. Předpokladem takového ručení v souzeném případě by bylo, že zboží bylo přepravováno z Hamburku přímo do Teplic-Šanova na základě jediného nákladního listu. Ve skutečnosti byl však po vydání zboží mezizasílatelovi v Ústí n. L. vyhotoven o něm nový nákladní list, a odevzdáním zboží s novým nákladním listem k železniční přepravě do Teplic-Šanova byla ujednána nová samostatná nákladní smlouva, podle níž ručila železnice jen za onen stav zboží, v němž jí bylo v Ústí n. L. odevzdáno k přepravě. Protože bylo zjištěno, že zboží bylo poškozeno již před tím, za dopravy člunem, nemohl míti spor proti železnici o náhradu škody, jehož neprovedení žalobce přičítá žalované firmě za vinu, úspěch, a byl by znamenal jen zbytečné útraty ke škodě žalobcově. Ani v tomto směru nejsou tedy uplatněné dovolací důvody opodstatněné.

Čís. 10780.

Prvá věta § 1300 obč. zák. nepředpokládá přímo radu úplatnou, nýbrž radu na základě smlouvy mezi rádcem a poškozeným.

Pro druhý případ § 1300 obč. zák. nestačí hrubá nedbalost.

Byla-li škoda způsobena špatnou radou, jest věc posuzovati podle § 1300 obč. zák., nikoliv podle jiných předpisů.

Ten, kdo se spokojil s poučením osoby nepovolané a podle toho se zařídil, zavinil si škodu sám.

(Rozh. ze dne 15. května 1931, Rv I 623/30.)

Žalobce byl pojištěn u pojišťovny D. proti následkům povinného ručení z jízdy motocyklem. Později si koupil žalobce k motocyklu postranní vozík a uzavřel prostřednictvím žalovaného vrchního inspektora pojišťovny s pojišťovnou dodatečnou pojišťovací smlouvu. Žalovaný při tom ujistil žalobce, že není třeba vůdčího listu. Žalobce pak usmrtil při jízdě třetí osobu a byl uznán povinným zaplatiti jí náhradu škody. Pojišťovna D. odepřela vyplatiti žalobci náhradu, ježto žalobce neměl v době nehody vůdčí list. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném náhrady škody celkem 49.525 Kč. **Procesní soud** **prvé stolice** uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci 43.321 Kč, se zbytkem žalobu zamítl. **Důvody:** Žalobní žádost jest pokládati za oprávněnou co do důvodu. Podle § 1295 obč. zák. jest každý oprávněn domáhati se náhrady škody na tom, kdo škodu zavinil, bez ohledu, zda škoda vzešla z nezachování smluvní povinnosti či bez takové povinnosti. Podle § 1300 obč. zák. jest znalec i tehdy zodpovědný, udělí-li za odměnu ve svém oboru z nedopatření nesprávnou radu. Tento § stanoví dále, že se jinak ručí při udělení rady jen za škodu, která byla způsobena udělením rady vědomě nesprávně. Žalovaný nemůže býti v této věci pokládán za znalce, ač jest zástupcem pojišťovny. Vztahuje se však na žalovaného druhé ustanovení tohoto paragrafu. Soud vzal za prokázáno, že žalovaný řekl žalobci k jeho otázce opětně, že pro své motorové kolo s postranním vozíkem nepotřebuje vůdčí list a že pojišťovna to nežádá, jakož i, že jsa zástupcem pojišťovny, musí to věděti. Žalovaný uvedl svým opětným prohlášením žalobce vědomě, proti lepšímu vědomí, pokud se týče úmyslně v omyl, že žalobce nemusí míti vůdčí list, a ručí proto žalobci za svou úmyslně nesprávnou radu. Kdyby žalovaný nebyl udělil žalobci nesprávnou radu, byl by žalobce měl při úrazu vůdčí list a byla by pojišťovna povinna, nahradit žalobci škodu způsobenou usmrcením W-ové až do výše 30.000 Kč, jakož i bez započtení na tuto částku též 90% útrat zástupce zřízeného se svolením pojišťovny a ostatních útrat civilního sporu. Protože však pojišťovna D. odepřela škodu nahraditi, an žalobce neměl vůdčí list, musí žalovaný nahraditi škodu z udělení nesprávné rady. V dalším vypočetl soud **prvé stolice** podrobně škodu, jež vzešla žalobci. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Výtku, že věc byla s hlediska práva posouzena mylně, činí odvolání procesnímu soudu právem. Odpůrce čerpá svůj náhradní nárok z ustanovení § 1300 obč. zák. Podle tohoto předpisu ručí znalci, t. j. osoby, u nichž se předpokládá vyšší stupeň pozornosti a pile, za radu špatnou, za potvrzení nesprávnosti, jen, byla-li udělena rada za odměnu, kdežto jinak ručí rádce jen za obmysl-

nost, za radu udělenou vědomě proti lepšímu přesvědčení. Z toho plyne, že nedopatření činí zodpovědným jen, káže-li zákon nebo smlouva, by v určitém případě bylo použito péče, vylučující jakékoli nedopatření. O onen případ nejde, neboť, jak soud procesní zcela správně vyložil, nebyla odpůrci udělena rada za odměnu. Nejde však ani o případ druhý, neboť, že mu odvolatel udělil špatnou radu vědomě, odpůrce, jakž bylo jeho povinností, nedokázal, ba ani to přímo netvrdil, takže pro právní stanovisko procesního soudu, že odvolatel udělil špatnou radu vědomě proti svému lepšímu přesvědčení, není vůbec věcného základu. Základní chyba napadeného rozsudku jest v tom, že soud spatřuje vědomé udělení špatné rady již v tom, že se rada týkala věci, které měl odvolatel jako odborník rozuměti. To ovšem nestačí. Poněvadž se udělení špatné rady stalo mimo smlouvu a odvolatel tudíž neručí za nedopatření, postrádá žaloba oprávnění a měla býti z tohoto důvodu zamítnuta.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pravdu má dovolání v tom, že první věta § 1300 obč. zák. nepředpokládá přímo radu úplatnou a že slova »za odměnu« v § 1300 obč. zák. neznamenaají nic jiného, než že rada byla udělena na základě smlouvy, a právem se odvolává v této příčině na zdejší rozhodnutí uveřejněné ve Sb. n. s. pod čís. 7474. Ale dovolání přezírá, že se tu předpokládá smlouva mezi rádcem a poškozeným, která právě zavazuje rádce proti smluvníku k bedlivosti, a že mezi stranami rozepře smluvního poměru nebylo. I kdyby tudíž odvolací soud slova »za odměnu« byl vykládal mylně, příliš úzce, jak tvrdí dovolání, nestalo se tak na újmu žalobce, jenž podle toho, co uvedeno, ani při správném výkladu těchto slov zákona nemá nárok na odškodnění podle první věty § 1300 obč. zák. Nelze však souhlasiti s dovoláním, že pro druhý případ § 1300 obč. zák. stačí i hrubá nedbalost, neboť zákon rozeznává pojmy zlého úmyslu a hrubé nedbalosti (§ 1324 obč. zák.), stanoví, že poškození se zakládá na zlém úmyslu, byla-li škoda způsobena vědomě a s vůlí (§ 1294 obč. zák.), a předpokládá v druhém případě § 1300 obč. zák., že špatná rada byla udělena vědomě, proti lepší vědomosti, což se podle zjištění odvolacího soudu v souzeném případě nestalo a žalobcem v první stolici ani nebylo tvrzeno. Ale dovolání nemá pravdu ani, pokud se dovolává §§ 7 a 1299 obč. zák., any platí pro případ, že škoda byla způsobena špatnou radou, zvláštní předpisy § 1300 obč. zák. a nelze proto takový případ posuzovati podle předpisů jiných, na něj nedopadajících. Na žalobci bylo, když si opatřil postranní vozík k motorovému kolu, by se obeznámil s příslušnými zákonnými předpisy, zejména s obsahem § 22 druhý odstavec min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., podle něhož jest dovoleno samostatně řídití jízdné silostroje o více než jedné koleji jen tomu, kdo, vykázan se odbornou způsobilostí, obdržel k tomu povolení (vůdčí list), pokud se týče, by se v tomto směru informoval na příslušném místě, nikoliv u agenta pojišťovny, jenž podle svého povolání nebyl povinen dávat

v onom směru rady a poučení. Ježto žalobce tak neučinil, spokojiv se s poučením osoby nepovolané a podle toho se zařídív, zavinil si škodu sám (srovnej k tomu Dr. Armin Ehrenzweig, System, druhý svazek, první polovina: Das Recht der Schuldverhältnisse Vídeň 1928, str. 667 u § 398). Žalobní nárok nemá tudíž v zákoně oporu.

Čís. 10781.

Zákaz § 10 zákona ze dne 4. ledna 1903, čís. 10 ř. zák. vztahuje se i na termínové obchody s obilím ujednané v cizině.

(Rozh. ze dne 15. května 1931, Rv I 828/30.)

Žalující firma stála se žalovanou firmou v obchodním spojení, provádějíc k příkazu žalované firmy na její účet koupě a prodeje pšenice a kukuřice na amerických burzách. Žalobu o zaplacení nedoplatku z těchto obchodů pro cesní soud první stolice zamítl. **Důvody:** Obchody, z nichž jest žalováno, mají všechny znaky termínových obchodů s obilím ve smyslu §§ 10 a 11 zákona ze dne 4. ledna 1903, čís. 10 ř. zák., totiž předem povšechně pro uzávěrku jednotně stanovený typ obilí, hromadné závěrkové jednotky a určité termíny pro skoncování obchodu. Jest nerozhodno, zda jde o pšenici či o kukuřici, neboť i kukuřice sama jest obilninou v pravém slova smyslu, ježto se jí používá k výrobě mouky a jiných produktů, k nimž se užívá i zrní z jiných obilnin. Rázu termínových obchodů nepozbývají obchody ony ani tím, že bylo zamýšleno dodání, pokud se týče splnění efektivní a nikoliv diferenční obchod. Vzhledem k této povaze obchodů termínových, nemůže se soud námitkou strany žalované, že jde o obchody diferenční, zabývat, ježto sám obchod termínový s obilím podle § 10, shora cit. zákona jest zakázán a proto právní jednání z obchodu takového tryskající jest samo sebou nicotné podle § 879 obč. zák., k čemuž jest soudu přihlídati z úřadu, a nemůže z nich vzejíti žádný závazek a není pohledávka žalobkyně v tuzemsku žalovatelnou, třebaže obchody byly ujednány v cizině a tam byly dovolené. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Právem soud I. stolice poukázal k tomu, že jsou termínové obchody vůbec zakázané a nicotné (§§ 11 a 12 zák. ze dne 4. ledna 1903, čís. 10 ř. zák.), a nemůže z nich býti v tuzemsku žalováno, a to ani tehdy, když byly provedeny v cizině a mělo býti plněno, na což žalující zdá se váhu klásti, efektivně.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně a ve shodě s dávno ustáleným a důsledným rozhodováním tohoto nejvyššího soudu, z něhož také vyplývá, že nesejde na tom, že termínové obchody byly ujednány v cizině (srov. rozh. sb. n. s. čís. 6124, 6971, 7490, 8349). Do-